בס"ד " וַיִּזְרַע יִצְחָק בָּאָרֶץ הַהִוא וַיִּמְצָא בַּשָּׁנָה הַהִוא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ ה' " (בראשית כו' יב) עלון מס 218

ויזרע יצחק

שנה ד'

פרשת "במדבר"
הפטרה: "והיה מספר"
ה' סיון תשע"ב

יוצא לאור ע"י מדרשת
"ויזרע יצחק"
ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל

זמני השבת	י"ם	ת"א	חיפה
כניסה	18:57	19:15	19:08
יציאה	20:17	20:21	20:22
ר"ת	21:02	21:04	21:06

הגיגים לפרשת השבוע

"וידבר ה' אל משה במדבר סיני באהל מועד" (במדבר א' א)

מעיר **רבינו בחיי** שהכוונת הכתוב "אוהל מועד" היא למשכן, ומאותה השעה שהקב"ה קרא למשה מאוהל מועד, שנאמר: "ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד" (ויקרא א' א), כל הקריאות שנקרא משה רבינו אחרי כן היו משם, ומסביר שהטעם הוא משום שהכבוד שהיה בהר סיני במעמד מתן התורה הועתק לאוהל מועד, ומשום כך גם ציוה הכתוב להגביל את המשכן, שיהיו הלוים חונים סביבו "והזר הקרב יומת" כשם שהגביל את ההר שנאמר: "לא תגע בו יד" (שמות יט'), וכמו כן הזהיר על המשכן "ושמרתם את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח" (במדבר יח') כשם שהזהיר בהר סיני "והכהנים והעם אל יהרסו" (שמות יט'), וציוה על המשכן "ולא יבאו לראות" כשם שציוה בהר סיני "והכהנים והעם אל יהרסו לעלות אל ה'" (שמות יט').

"מבן עשרים שנה ומעלה" (במדבר א' ג)

אמרו חז"ל שהמִנְיָן הנוכחי הוא לצורך השראת השכינה בישראל וכלשון רש"י: "כשבא להשרות שכינתו עליהן מנאן" אך אם כך, שואל ה"**כלי יקר**", מדוע מנאם "מבן עשרים שנה ומעלה כל יוצא צבא", מה עניין יוצא צבא להשראת השכינה? ומתרץ שאילו לא חטאו בני ישראל בחטא המרגלים הם היו נכנסים לארץ מיד, ולכן נדרשו יוצאי צבא לצורך המנין. אך נשאלת השאלה, מדוע דווקא "מבן עשרים שנה" וכי אי אפשר לצאת לצבא מוקדם יותר? ומבאר שלמרות שאפשר לצאת לצבא לפני גיל עשרים, אך מלחמות ישראל שונות משאר מלחמות כי "לא בגבורת הסוס יחפץ לא בשוקי האיש ירצה" (תהלים קמז' י) דהיינו, גורל המלחמה אינו נקבע בגבורת הלוחם כי אם בזכויותיו, "בזכותא תליא מילתא", ולכן "מבן עשרים שנה" מצד היותו בר עונשין בבית דין של מעלה, הרי הוא מדקדק יותר במעשיו ומן הסתם יש לו יותר זכויות שיגנו עליו במלחמה, שהרי הכהן מכריז "מי האיש היירא" מעבירות שבידו "ילך וישוב לביתו", אבל מי שגילו פחות "מבן עשרים שנה" מן הסתם אינו מדקדק כל כך במעשיו, שהרי אינו בר עונשין, ואין לו כל כך זכויות שיכריעו על חובותיו ויגנו עליו בשעת המלחמה.

"ואלה תולדות אהרן... וימת נדב ואביהוא... במדבר סיני ובנים לא היו להם" (במדבר ג' א-ד)

על פניו יכול לבוא אדם ולהתלונן על משוא הפנים שיש בדבר, כיצד אהרן שבמו ידיו עשה את העגל זכה לכל הכבוד הרב הזה להיות הכהן הגדול של עם ישראל ולהיכנס לפני ולפנים? מבאר ה"**משך חכמה**" שכדי למנוע טענות אלו מקדים הכתוב ומזכיר את העונש אותו קיבל אהרן על דבר העגל, למרות שכל כוונתו בעשיית העגל היתה לשם שמים ועשה זאת באונס, בכך שמספר לנו הכתוב שמתו בניו בלא בנים, והעונש שמתו בניו ערירים היה כדי לפרוע את חטא העגל של אביהם. וזהו שנאמר: "וימת נדב ואביהוא בהקריבם", מספר הכתוב את זמן המיתה ולא סיבתה, ולכן לא אמר "על הקריבם", "במדבר סיני" שהסיבה שמתו היתה המקום של מדבר סיני, ככלה שזנתה בתוך חופתה.

"כל זכר מבן זודש" (במדבר ג' טו)

בניגוד לבני ישראל, אותם מנו "מבן עשרים שנה" את בני לוי מנו "מבן חודש", שזהו הגיל שבו באו בני לוי במקום הבכורות, שהרי אין סיבה שהבכור יתן את פדיונו אם יש בן לוי שבא במקומו אל הקודש. שואל ה"**אור החיים**" הקדוש, מדוע היום אין הלוים פודים את הבכורות כמו אז, כך שלא יצטרכו בני ישראל לפדות את בכוריהם? ומתרץ, שאותם הלוים נכנסו תחת הבכורות שהיו אז, ואת בניהם הקים ה' תחת אבותיהם, ונתקדשו הם ובניהם עד עולם, ואולי זו הסיבה לכפילות בכתוב: "ואני הנה לקחתי את הלוים... והיו לי הלוים" (במדבר ג' יב), כלומר, הוחלטו הלוים ובני בניהם, ולכן אין כיום בן לוי שיכול לפדות את בכור ישראל הבא אחר כך.

"נר ה' נשמת אדם" העלון השבועי מוקדש לע"נ יוסף בן חמו בר טובה ז"ל נלב"ע ז' סיון

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת :

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

יצחק בנימין בר שורין ז"ל נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

ת.נ.צ.ב.ה

אין לעיין בעלון בשעת התפלה

נא לשמור על קדושת הגליון

"לבני יוסף לבני אפרים" (במדבר א' לב)

במניין הנוכחי הקדים הכתוב את בני אפרים לפני בני מנשה וגם ייחס את יוסף עם בני אפרים, כך גם בתיאור דגלי המדבר (במדבר ב' יח כ), מביא **הרמב"ן** מספר טעמים לכך, ראשית, אפרים היה בעל דגל מה שאין כן מנשה, שנית, לפי ברכתו של יעקב אפרים הוא הבכור ומנשה השני (בראשית מח' כ), ושלישית, מניין בני אפרים היה גדול ממניין בני מנשה. טעם זה מסביר מדוע במניין השני, שנערך בערבות מואב, הקדים הכתוב את מנשה לפני אפרים, כי בעת ההיא היה מניין בני מנשה רב מבני אפרים. וכן בפירוט נשיאי הארץ הקדים הכתוב את מנשה וייחס את יוסף אליו (במדבר לד' כג). אולם בפירוט המרגלים הקדים הכתוב את אפרים מצד אחד, אך מצד שני, ייחס את יוסף עם מנשה ככתוב: "למטה יוסף למטה מנשה" (במדבר יג' יא). מבאר **הרמב"ן** שמשום שיוסף הביא דיבה על אחיו (בראשית לז' ב) לכן יחס הכתוב את יוסף אל מנשה מוציא הדיבה.

הגיגים לפרקי אבות – ו'

"אם אתה עושה כן אשריך וטוב לך" (ד')

אומר **המהר"ם שיף** שהדגש באמירה "אם אתה עושה כן" הוא על המילה "**אתה**", דהיינו אם **אתה** בעצמך עושה זאת מיוזמתך ומרצונך הטוב, אזי "אשריך וטוב לך", מה שאין כן אם אתה עושה את ה"פת במלח תאכל", מאונס ומחוסר אמצעים, על כך לא נאמר "אשריך וטוב לך".

"כך היא דרכה של תורה" (ד')

על התמיהה מדוע בדורות הקודמים היו הצדיקים מתבודדים ביערות, הרחק מהעיר ומבני האדם והיו עוסקים בסיגופים וחיים חיי צער, ואילו הצדיקים בזמנינו יושבים בעיר ומתגוררים בדירות נרחבות וחיים חיי פאר והדר? ענה **הרב נטע**, רבה של חלם, שאמרו חז"ל: "זה לעומת זה עשה הא-לוקים", תפקיד הצדיק הוא להוות שמירה כנגד הרשע, ולכן צריך הצדיק להימצא תמיד בסביבתו של הרשע על מנת שיוכל להשגיח עליו ולפקח על צעדיו. לכן, בדורות הקודמים, כאשר הרשע, השודד והגזלן, היה שוכן ביערות ואורב בצידי הדרכים על מנת לשדוד וללסטם את הבריות, עוברי האורח, צריך היה גם הצדיק לצאת אל היערות, להציל בקדושתו את עוברי הדרכים מיד השודד, ואולי גם להשיב את השודד עצמו למוטב. ואילו כיום, כשהשודדים והליסטים נמצאים בעיר וגרים בטירות וארמונות, חובה גם על הצדיק לעשות כן ולהישאר בעיר.

"והתורה נקנית בארבעים ושמונה דברים" (ו')

המשנה מונה את ארבעים ושמונה הדברים ההכרחיים לצורך ידיעת התורה, ואמרו עוד חז"ל: "אם יאמר לך אדם יגעתי ולא מצאתי - אל תאמין, יגעתי ומצאתי - תאמין. והני מילי - בדברי תורה, אבל במשא ומתן - סייעתא הוא מן שמיא" (מגילה ו) דהיינו הדבר שמותנה ביגיעה זה רק לימוד התורה, אך משא ומתן, דהיינו הפרנסה, היא מהשמים ואינה מותנית ביגיעה אלא תלויה ברצונו של הקב"ה. אך בפועל, אומר **רבי ישראל מסלנט**, העולם נוהג להיפך, בענייני פרנסה ומסחר אין האדם סומך על רצונו של הקב"ה והעזרה מן השמים, ומאמץ את כל כוחו לדאוג לפרנסתו ואילו בענייני לימוד התורה אין האדם משקיע יגיעה ועמל אלא מקציב זמן מועט ללימוד התורה ומה שנקלט נקלט.

אין לעכב בעלון בשעת התפילה

נא לעמוד על קדושת הטלפון

!!! היכונו היכונו היכונו !!!

קונצרט מיוחד לכבוד "דוד המלך", נעים זמירות ישראל,

שיערך בטו' בסיון תשע"ב (5/6/12) בבית הכנסת "אוהל יצחק" רחוב הרצוג פ"ת

בהשתתפות פייטנים ובליווי תזמורת אנדלוסית אותנטית.

לרפואת כל חולי עם ישראל ובכללם: הרה"ג משה חזקיהו שליט"א בן שרה , דוד בן בוינה בינה , עינבר בת אביבה

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח "יד יצחק": מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטר) להשאלה בטלפון: 052-3268315

גמ"ח "בית יצחק": ספרים ל"חנוכת בית" ו"ברית יצחק" (כולל מנחה וערבית) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו שישי 14:00 בית כנסת "תורת ישראל" קרית הרצוג ב"ב

הזכויות אינן שמורות. הפצה, לזיכוי הרבים, מותרת בכל דרך. "ואהבת לרעך כמוך"– סיימת לקרא, נא העבר לחברך.